

EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ PARLAMENT

RADA

**Brusel 10. února 2021
(OR. en)**

**2019/0273 (COD)
LEX 2054**

**PE-CONS 52/1/20
REV 1**

**COMER 175
WTO 327
CODEC 1178**

**NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,
KTERÝM SE MĚNÍ NAŘÍZENÍ (EU) Č. 654/2014 O VÝKONU PRÁV UNIE
ZA ÚČELEM UPLATŇOVÁNÍ A PROSAZOVÁNÍ PRAVIDEL MEZINÁRODNÍHO OBCHODU**

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2021/...

ze dne 10. února 2021,

**kterým se mění nařízení (EU) č. 654/2014 o výkonu práv Unie
za účelem uplatňování a prosazování pravidel mezinárodního obchodu**

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 207 odst. 2 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

v souladu s řádným legislativním postupem¹,

¹ Postoj Evropského parlamentu ze dne 19. ledna 2021 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne 3. února 2021.

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 654/2014¹ stanoví společný právní rámec pro výkon práv Unie podle mezinárodních obchodních dohod v určitých zvláštních situacích. Jedna z těchto situací se týká mechanismů pro řešení sporů zavedených Dohodou o zřízení Světové obchodní organizace (WTO) a jinými mezinárodními obchodními dohodami, včetně regionálních nebo dvoustranných dohod. Nařízení (EU) č. 654/2014 umožňuje Unii pozastavit koncese či jiné závazky podle mezinárodních obchodních dohod po ukončení řízení o řešení sporu.
- (2) Nařízení (EU) č. 654/2014 se nezabývá situacemi, v nichž má Unie právo jednat v reakci na opatření prováděné třetí zemí, ale řešení sporů na základě konečného rozhodnutí je zablokováno nebo není dostupné z toho důvodu, že třetí země, která toto opatření přijala, nespolupracuje.

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 654/2014 ze dne 15. května 2014 o výkonu práv Unie za účelem uplatňování a prosazování pravidel mezinárodního obchodu a o změně nařízení Rady (ES) č. 3286/94, kterým se stanoví postupy Společenství v oblasti společné obchodní politiky k zajištění výkonu práv Společenství podle mezinárodních obchodních pravidel, zejména pravidel sjednaných v rámci Světové obchodní organizace (Úř. věst. L 189, 27.6.2014, s. 50).

- (3) Orgán WTO pro řešení sporů není schopen obsadit zbývající volná místa v Odvolacím orgánu WTO (dále jen „Odvolací orgán WTO“). Odvolací orgán WTO není dále schopen plnit svou funkci od okamžiku, kdy v něm zbývají méně než tři členové. Dokud nebude tato situace vyřešena, a v zájmu zachování základních zásad a rysů mechanismu WTO pro řešení sporů a procesních práv Unie v probíhajících a budoucích sporech, se Unie snažila dohodnout se na prozatímním řešení odvolání pomocí rozhodčího řízení podle článku 25 Ujednání WTO o pravidlech a řízení při řešení sporů (dále jen „ujednání WTO o řešení sporů“). Tento přístup byl schválen Radou ve dnech 27. května 2019, 15. července 2019 a 15. dubna 2020 a podpořen usnesením Evropského parlamentu ze dne 28. listopadu 2019 o krizi Odvolacího orgánu WTO. Pokud člen WTO odmítne přistoupit na takové řešení a podá odvolání k nefungujícímu Odvolacímu orgánu WTO, je řešení sporu fakticky zablokováno.
- (4) Ke srovnatelné situaci by mohlo dojít v rámci jiných mezinárodních obchodních dohod, včetně dohod regionálních či dvoustranných, pokud třetí země nespolupracuje způsobem nezbytným pro řešení sporů, například tím, že nejmenuje rozhodce, a pokud zároveň není stanoven mechanismus, který by řešení sporů v takové situaci zajišťoval.

- (5) Je-li řešení sporu zablokováno, Unie nemůže prosazovat mezinárodní obchodní dohody. Je proto vhodné rozšířit oblast působnosti nařízení (EU) č. 654/2014 tak, aby se nařízení vztahovalo i na takovéto situace.
- (6) Za tímto účelem by Unie měla mít možnost urychleně pozastavit koncese či jiné závazky podle mezinárodních obchodních dohod, včetně regionálních či dvoustranných dohod, nelze-li účinně využít závazného mechanismu pro řešení sporů z toho důvodu, že třetí země nespolupracuje.
- (7) Je rovněž vhodné stanovit, že jsou-li přijata opatření k omezení obchodu se třetí zemí, neměla by taková opatření přesáhnout zrušení nebo zmenšení obchodních zájmů Unie způsobené opatřeními této třetí země, v souladu se závazky Unie podle mezinárodního práva.
- (8) Opatření, která mají být podle tohoto nařízení přijata, se týkají zvláště mezinárodního obchodu, a to v tom smyslu, že jejich účelem je především úprava mezinárodního obchodu a mají na něj přímý a bezprostřední vliv, a proto spadají do výlučné pravomoci Unie podle článku 207 Smlouvy o fungování Evropské unie¹.

¹ Posudek Soudního dvora 2/15 ze dne 16. května 2017, ECLI:EU:C:2017:376, bod 36.

- (9) Služby a práva duševního vlastnictví představují velký a stále rostoucí podíl na světovém obchodu a vztahují se na ně mezinárodní obchodní dohody, včetně regionálních či dvoustranných dohod Unie. Opatření v oblasti obchodu se službami a obchodních aspektů práv duševního vlastnictví by proto měla být zahrnuta do oblasti působnosti opatření obchodní politiky, která má Unie k dispozici, s cílem zvýšit soudržnost a účinnost nařízení (EU) č. 654/2014.
- (10) Toto nařízení by mělo zajistit soudržné uplatňování mechanismu prosazování v obchodních sporech týkajících se mezinárodních obchodních dohod, včetně regionálních nebo dvoustranných dohod. Mechanismus prosazování kapitol o obchodu a udržitelném rozvoji mezinárodních obchodních dohod Unie je nedílnou součástí obchodní politiky Unie a toto nařízení by se uplatňovalo na pozastavení koncesí nebo jiných závazků a na přijímání opatření v reakci na porušení těchto kapitol tehdy a do té míry, pokud jsou takováto opatření povolena a odůvodněna okolnostmi.
- (11) Ustanovení o přezkumu nařízení (EU) č. 654/2014 by se mělo rovněž vztahovat na uplatňování změn zavedených tímto nařízením.
- (12) Nařízení (EU) č. 654/2014 by proto mělo být odpovídajícím způsobem změněno,

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Nařízení (EU) č. 654/2014 se mění takto:

1) V článku 1 se písmeno b) nahrazuje tímto:

„b) vyvážení koncesí či jiných závazků v rámci obchodních vztahů se třetími zeměmi, dojde-li ke změně zacházení uplatňovaného na zboží nebo služby z Unie způsobem, který se dotýká zájmů Unie.“

2) V článku 2 se písmeno b) nahrazuje tímto:

„b) „koncesemi či jinými závazky“ celní koncese nebo jiné závazky či výhody v oblasti obchodu se zbožím či službami nebo týkající se obchodních aspektů práv duševního vlastnictví, k jejichž uplatňování se Unie zavázala v rámci svého obchodu se třetími zeměmi podle mezinárodních obchodních dohod, jichž je smluvní stranou;“

3) Článek 3 se mění takto:

a) vkládá se nové písmeno, které zní:

„aa) po rozeslání zprávy skupiny odborníků WTO, v níž jsou zcela nebo zčásti potvrzeny nároky Unie, pokud není možné ukončit odvolací řízení podle článku 17 ujednání WTO o řešení sporů a pokud třetí země nesouhlasila s prozatímním řešením odvolání pomocí rozhodčího řízení podle článku 25 ujednání WTO o řešení sporů;“;

b) vkládá se nové písmeno, které zní:

„ba) v obchodních sporech týkajících se jiných mezinárodních obchodních dohod, včetně regionálních či dvoustranných dohod, není-li možné vydat konečné rozhodnutí, protože daná třetí země nepodniká kroky, které jsou pro průběh řízení o řešení sporů nezbytné, včetně nepřiměřených průtahů řízení, které lze považovat za nedostačenou spolupráci v řízení;“;

c) písmeno d) se nahrazuje tímto:

„d) v případech změny koncesí nebo závazků členem WTO podle článku XXVIII dohody GATT 1994 nebo článku XXI Všeobecné dohody o obchodu službami (GATS), pokud nebylo sjednáno žádné kompenzační vyrovnání, a pokud jde o služby, kompenzační vyrovnání není provedeno v souladu se závěry rozhodčího řízení podle článku XXI dohody GATS.“

4) V článku 4 se odstavec 2 mění takto:

a) vkládá se nové písmeno, které zní:

„ba) jsou-li přijata opatření k omezení obchodu se třetí zemí v situacích podle čl. 3 písm. aa) nebo ba), úroveň těchto opatření nesmí jít nad rámec zrušení nebo zmenšení obchodních zájmů Unie způsobenému opatřeními této třetí země;“;

b) písmeno d) se nahrazuje tímto:

„d) jsou-li koncese nebo závazky změněny či odvolány v rámci obchodu se třetí zemí v souvislosti s článkem XXVIII dohody GATT 1994 a připojeným ujednáním¹ nebo článkem XXI dohody GATS a souvisejícími prováděcími postupy, musí být svou podstatou rovnocenné koncesím nebo závazkům, které taková třetí země změnila či odvolala, a to za podmínek stanovených v článku XXVIII dohody GATT 1994 a v souvisejícím ujednání nebo v článku XXI dohody GATS a souvisejících prováděcích postupech.“

5) Článek 5 se mění takto:

a) v odstavci 1 se vkládají nová písmena, která znějí:

„ba) pozastavení povinností týkajících se obchodu službami a uložení omezení obchodu službami;

bb) pozastavení závazků týkajících se obchodních aspektů práv k duševnímu vlastnictví udělených orgánem nebo agenturou Unie a s platností pro celou Unii a uložení omezení na ochranu těchto práv k duševnímu vlastnictví nebo jejich komerční využívání ve vztahu k nositelům práv, kteří jsou státními příslušníky dotčené třetí země;“;

¹ Ujednání „Výklad a uplatňování článku XXVIII“.

b) vkládají se nové odstavce, které znějí:

„1a. Při volbě opatření, která mají být přijata podle odst. 1 písm. ba), Komise vždy zváží přijetí opatření v tomto pořadí:

- a) opatření týkající se obchodu službami, která vyžadují povolení s platností pro celou Unii, na základě sekundárních právních předpisů, nebo pokud taková opatření nejsou k dispozici,
- b) opatření týkající se jiných služeb v oblastech, v nichž existuje rozsáhlá právní úprava Unie, nebo pokud taková opatření nejsou k dispozici,
- c) opatření, u nichž se na základě shromažďování informací podle čl. 9 odst. 1a, jak je stanoveno v čl. 5 odst. 1b písm. a), prokázalo, že by nepředstavovala nepřiměřenou zátěž pro postup správy příslušných vnitrostátních předpisů.

1b. Opatření přijatá podle odst. 1 písm. ba) a bb):

- a) jsou předmětem shromažďování informací podle čl. 9 odst. 1a;

- b) se v případě potřeby upraví prostřednictvím prováděcího aktu podle čl. 4 odst. 1, pokud Komise po přezkumu provedeném podle čl. 9 odst. 1a dospěje k závěru, že opatření nejsou dostatečně účinná nebo představují nepřiměřenou zátěž pro postup správy příslušných vnitrostátních předpisů. Komise provede tento přezkum poprvé šest měsíců ode dne použitelnosti opatření a následně vždy po dvanácti měsících;
- c) jsou předmětem hodnotící zprávy vypracované do šesti měsíců po jejich ukončení, která je založena mimo jiné na informacích zúčastněných stran a která posoudí jejich účinnost a fungování a vyvodí možné závěry pro budoucí opatření.“

6) V článku 6 se doplňuje nový odstavec, který zní:

„3. Pokud jde o obchodní aspekty práv k duševnímu vlastnictví, je třeba pojem „státní příslušníci“ vykládat ve stejném smyslu, v jakém se používá v čl. 1 odst. 3 Dohody WTO o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví.“

- 7) V čl. 7 odst. 2 prvním pododstavci se písmeno c) nahrazuje tímto:
- „c) v případech odvolání či změny koncesí nebo závazků členem WTO podle článku XXVIII dohody GATT 1994 nebo článku XXI dohody GATS, pokud dotčená třetí země přiznala Unii odpovídající a přiměřené vyrovnání po přijetí prováděcího aktu podle čl. 4 odst. 1.“
- 8) Článek 9 se mění takto:
- a) odstavec 1 se nahrazuje tímto:
- „1. Pokud jde o hospodářské zájmy Unie v případě konkrétního zboží nebo služeb nebo v konkrétních odvětvích, nebo pokud jde o konkrétní obchodní aspekty práv k duševnímu vlastnictví, Komise si v souvislosti s uplatňováním tohoto nařízení vyžádá příslušné informace a stanoviska, a to prostřednictvím oznámení v *Úředním věstníku Evropské unie* nebo jinými vhodnými veřejnými komunikačními prostředky, přičemž uvede lhůtu pro předložení těchto podkladů. Komise obdržené podklady zohlední.“;

b) vkládá se nový odstavec, který zní:

„1a. Pokud Komise plánuje opatření podle čl. 5 odst. 1 písm. ba) nebo bb), musí o tom informovat zúčastněné strany, zejména odvětvová sdružení, jichž se možná opatření obchodní politiky týkají, a orgány veřejné správy členského státu, které se podílejí na tvorbě nebo provádění právních předpisů upravujících dotčené oblasti, a vést s nimi konzultace. Aniž by to vedlo ke zbytečným průtahům při přijímání těchto opatření, Komise si zejména vyžádá informace o:

- a) dopadu těchto opatření na poskytovatele služeb ze třetích zemí nebo držitele práv, kteří jsou státními příslušníky dotčené třetí země, a na unijní soutěžitele, uživatele nebo spotřebitele těchto služeb nebo na držitele práv duševního vlastnictví;
- b) vzájemném působení těchto opatření a relevantních předpisů členských států;
- c) administrativní zátěži, která může být těmito opatřeními způsobena.

Komise zohlední v nejvyšší možné míře informace získané během těchto konzultací.

Komise při předkládání návrhu prováděcího aktu podle článku 8 poskytne členským státům analýzu plánovaných opatření.“

9) Článek 10 se nahrazuje tímto:

„Článek 10

Přezkum

1. Co možná nejdříve po ... [den vstupu tohoto pozměňujícího nařízení v platnost], avšak nejpozději jeden rok po tomto dni, přezkoumá Komise oblast působnosti tohoto nařízení, přičemž zohlední zejména opatření obchodní politiky, jež mohou být přijata, jakož i jeho provádění, a podá zprávu o svých závěrech Evropskému parlamentu a Radě.
2. Komise v souladu s odstavcem 1 provede přezkum s cílem navrhnout další opatření obchodní politiky podle tohoto nařízení pro pozastavení koncesí nebo jiných závazků v oblasti obchodních aspektů práv k duševnímu vlastnictví.“

Článek 2

Toto nařízení vstupuje v platnost dnem ... [den po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*].

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne

Za Evropský parlament
předseda

Za Radu
předseda nebo předsedkyně